

CAPÍTOL I
TERRA ERMA

Si el lector m'ho permet, no diré res sobre la meva vida passada ni sobre les circumstàncies que em van portar a deixar el meu país natal. La història seria pesada per a ell i dolorosa per a mi. N'hi haurà prou si dic que, quan vaig marxar de casa, era amb la intenció d'anar a alguna nova colònia i trobar-hi, o bé potser fins i tot comprar-hi, terra erma de la corona britànica apta per criar-hi vaques o ovelles. D'aquesta manera pensava millorar la meva sort més ràpidament que a Anglaterra.

Ja es veurà que no vaig tenir gens d'èxit en el meu projecte i que, per més que m'hagi trobat coses noves i estranyes, no n'he pogut rebre cap benefici econòmic.

És veritat que em penso que he fet un descobriment que, si sóc el primer de treure'n partit, m'aportarà una recompensa incalculable i m'assegurarà una posició que només ha estat assolida per quinze o setze persones des de la creació de l'univers. Però per aconseguir-ho haig de trobar una quantitat considerable de diners i no sé com obtenir-los si no és fent interessar els lectors en la meva història i persuadint els més caritatius que s'ofereixin a ajudar-me. Amb aquesta esperança publico ara les meves aventures, però ho faig a contracor perquè temo que ningú no es creurà la meva història a menys que l'expliqui sencera —i tanmateix no goso fer-ho per por que algú altre amb més mitjans que jo em passi al davant—. M'estimo més arriscar-me que dubtin de mi que no pas que se m'avancin, i per això no he

dit quina era la meva destinació en marxar d'Anglaterra ni l'indret des d'on vaig començar el meu viatge més difícil i important.

El meu principal consol està en el fet que la veritat deixa una marca especial i que la meva història convencerà a causa de les proves internes de la seva autenticitat. Ningú que honori la veritat no dubtarà que jo també ho faig.

Vaig arribar al meu destí un dels darrers mesos del 1868, però no goso dir si a la tardor o a l'hivern per por que el lector no dedueixi en quin hemisferi em trobava. Era una colònia que no havia estat oberta ni als pobladors més aventurers fins uns vuit o nou anys enrere. Abans estava deshabitada, llevat d'unes quantes tribus de salvatges que freqüentaven el litoral. La part que coneixien els europeus era una costa d'unes vuit-centes milles de llargada amb tres o quatre bons ports i una extensió de terreny que s'estenia entre dues-centes i tres-centes milles terra endins fins que arribava a les primeres elevacions d'una altíssima serralada, coberta de neu perpètua, que es podia veure des de lluny a baix a la planura. La costa era molt ben coneguda tant cap al nord com cap al sud del terreny que he esmentat; però, com que no hi havia ni un sol port en cinc-centes milles i les muntanyes estaven cobertes d'espessos boscos i arribaven gairebé fins al mar, ningú no s'hi va voler establir.

En aquella franja de terreny a la costa, tanmateix, la cosa era diferent: hi havia suficients ports; hi havia boscos, però no gaire densos; el país era idoni per a l'agricultura i, a més, tenia milions i milions d'acres⁸ de pastures precioses i summament adequades per a tota espècie de vaques i d'ovelles; el clima era temperat i molt saludable; no hi havia animals salvatges i els nadius no eren perillosos, ja que n'hi havia pocs i eren intel·ligents i tractables de mena.

Es comprendrà fàcilment que, tan bon punt els europeus van haver trepitjat aquest territori, no van tardar gaire a treure profit de totes les seves possibilitats. S'hi van introduir vaques i ovelles, que es van multiplicar amb rapidesa. La gent es va assignar entre 50.000 i 100.000 acres de terreny, avançant terra endins els uns darrere els altres fins que al cap d'uns quants anys no hi havia ni un acre entre el mar i les serres del davant que hagués quedat desocupat, i es podien veure granges de bestiar a intervals de vint o trenta milles per tot el país. Les primeres serralades van aturar la marea de pobladors durant un breu període de temps. Deien que hi havia massa neu en aquelles muntanyes durant massa mesos de l'any; que les ovelles s'hi perdrien perquè en aquell terreny era massa difícil pasturar-les; que les despeses de transportar la llana a un vaixell es menjarien els guanys dels grangers, i que l'herba era massa dolenta i aspra per fer engreixar les ovelles. Tot i això, una persona darrere l'altra van decidir fer l'experiment i els va anar a meravella. La gent es va anar ficant més i més endins de les muntanyes i va trobar una zona bastant gran dins de la serralada del davant, entre aquesta serralada i una altra que encara era més alta, però no la més alta de totes —que era una enorme muntanya nevada que es podia veure des de lluny a la planura—. La segona serralada, tanmateix, semblava assenyalar el límit de la terra de pastura. Fou allà, en una granja petita i construïda feia poc, que em van agafar com a rabadà, i aviat vaig tenir una feina fixa. Llavors tenia només vint-i-dos anys.

Em van encantar tant el país com l'estil de vida. La meva feina diària consistia a pujar fins al capdamunt d'una determinada muntanya ben alta i després baixar per un contrafort fins a arribar a peu pla per assegurar-me que cap ovella no havia traspasat els límits. Només havia de vigilar les ovelles, no necessàriament des de prop, i no calia que les ajuntés en un sol ramat, sinó llu-

car-ne un nombre suficient per aquí i per allà per comprovar que no havia passat res. Això no era difícil, perquè no n'hi havia més de vuit-centes i, com que totes eren femelles, estaven força tranquil·les.

Hi havia moltes ovelles que ja coneixia, com ara dues o tres femelles i un parell de xais, tots negres, i unes quantes més que tenien algun senyal distintiu pel qual les podia identificar. Jo procurava guaitar aquestes ovelles conegudes i, si hi eren totes i el ramat semblava prou gran, podia tenir la seguretat que tot estava en ordre. És sorprenent amb quina rapidesa s'acostumen els ulls a trobar a faltar una vintena d'ovelles entre dues-centes o tres-centes. Tenia un telescopi i un gos i m'enduia pa, carn i tabac. Sortia a trenc d'alba i ja era fosc quan acabava el meu recorregut, perquè la muntanya que havia de pujar i baixar era molt alta. A l'hivern estava nevada i no calia vigilar les ovelles des de dalt. Si mai hagués vist fems o petjades baixant per l'altra banda de la muntanya (on hi havia una vall amb un rierol —un autèntic cul-de-sac—), hauria hagut de seguir aquest rastre i buscar ovelles. Però mai no vaig veure cap rastre, ja que aquelles bèsties sempre baixaven pel mateix costat, en part per costum i en part perquè hi havia pastura bona i abundant que s'havia cremat al començament de la primavera, abans que hi arribés jo, i ara era deliciosament verda i apetitosa, mentre que la de l'altre costat no s'havia cremat mai i era basta i amarga.

Era una vida monòtona, però molt saludable. Quan et trobes bé, no t'amoïna res gaire. El país era d'allò més esplèndid. Manta vegada em vaig asseure a la muntanya i vaig contemplar els altiplans ondulats, amb dues cabanyes com dos puntets blancs en la distància i el seu jardinet quadrat al darrere; més amunt de les cabanyes, la devesa amb un bancal de civada d'un verd lluent i, a baix al pla, els corrals i els coberts per guardar-hi la llana. Tot

això ho veia com si diguéssim pel cantó equivocat d'un telescopi, de tan clar i lluminós que era l'aire, o com si fos una maqueta gegantesca o un mapa estès sota meu. Més enllà dels altiplans hi havia una planura que arribava fins a un riu molt ample, a l'altra banda del qual hi havia més muntanyes altes d'on encara no s'havia fos tota la neu de l'hivern. El riu serpentejava formant molts rierols per un llit d'unes dues milles d'ample, i riu amunt jo podia veure una segona serralada i una gorja estreta per on el riu desapareixia i es perdia. Sabia que hi havia encara una altra serra més enllà, però només n'era visible una part des d'un indret prop del cim de la meva muntanya. Des d'allí jo veia, quan no hi havia núvols, un sol pic cobert de neu, molt llunyà i d'una altitud considerable. No oblidaré mai la completa soledat d'aquest paisatge, on la petita granja en la distància era l'únic indicatiu d'activitat humana, ni la immensitat de la muntanya i la plana, del riu i el cel, ni els meravellosos efectes atmosfèrics: de vegades muntanyes negres contra un cel blanc i altres vegades, després de fer fred, muntanyes blanques contra un cel negre, vistes en algunes ocasions per entremig d'esquinços i remolins de núvols. El millor de tot era quan m'enfilava a la meva muntanya en un dia boirós fins més amunt de la boira i, pujant encara més, contemplava un mar de blancor foradat per innumbrables cims que semblaven illes.

Ara, mentre escric, sóc allà: em fa l'efecte que puc veure l'altiplà, les cabanyes, la planura i el llit del riu —aquell camí de solitud tumultuós— amb el brogit llunyà de les seves aigües. Oh quina meravella, quina meravella! Un paratge tan majestuós i tan solitari, amb els tristos núvols grisos al damunt i cap soroll tret dels bels d'un xai perdut a la falda de la muntanya, cridant com si se li trenqués el cor. Llavors arriba una femella gran, prima i marcida, amb veu ronca i mal aspecte, que ve trotant de la temptadora pastura. Ella es mira ara un barranc, ara un altre, i a

vegades es queda parada escoltant amb el cap alçat per poder sentir els gemecs distants i obeir-los. Ah! Es veuen i arrenquen a córrer l'un cap a l'altra. Ai las! S'equivoquen tots dos: l'ovella no és la mare del xai, no són pas família, i se separen amb fredor. Tots dos hauran de cridar més fort i voltar encara més lluny. Que la sort els acompanyi i que trobin el que busquen abans del vespre! Però sols estic somniant i cal que prossegueixi.

No podia evitar preguntar-me què hi devia haver més enllà, riu amunt i darrere el segon massís. Jo no tenia diners, però calculava que, si almenys pogués trobar terra adequada per treballar, podria comprar un ramat amb un préstec i quedar prou ben arreglat. És veritat que la serralada es veia tan immensa que no semblava possible fer-hi passar un camí ni per sobre ni travessant-la. Encara ningú no l'havia explorada, però és increïble com es pot trobar un camí, i fins i tot espai per a cavalls de càrrega, per anar a tota mena de llocs que semblen inaccessibles des de lluny. El riu era tan gran que per força devia drenar una conca interior —almenys això em semblava—. I, encara que tothom deia que seria una bogeria intentar transportar ovelles terra endins, jo sabia que tres anys abans s'havia dit el mateix sobre la terra que emplenaven ara els ramats del meu amo. No em podia treure aquests pensaments del cap mentre reposava a la falda de la muntanya. Em perseguïen mentre feia els meus recorreguts diaris i em van anar creixent a dins fins que vaig decidir no rumiar-ho més: després de l'esquilada, ensellaria el cavall, agafaria tantes provisions com pogués i me n'aniria a explorar pel meu compte.

Però per damunt d'aquests pensaments hi havia la idea de la gran serralada mateixa. ¿Què hi havia més enllà? Ah! ¿Qui ho podia saber? No hi havia ningú al món que en tingués la més remota idea, llevat d'aquells que vivien a l'altra banda —si és que

hi vivia algú—. ¿Podia tenir esperances de creuar-la? Això hauria estat un triomf extraordinari per a mi, però ara per ara era massa. Provaria la serra més propera i a veure fins on podia arribar. Encara que no hi trobés terres, ¿no hi trobaria potser or, o diamants, o coure, o plata? A vegades m'estirava de bocaterrosa per beure aigua d'un rierol i veia uns granets daurats entre la sorra: ¿eren or? La gent deia que no, però ja se sap que la gent sempre diu que no hi ha or fins que se'n troba en abundància. Hi havia molta pissarra i granit, que, segons tenia entès, sempre anaven junts amb l'or. Baldament aquí no es trobés or en quantitats lucratives, tal vegada era abundant a les serralades principals. Aquests pensaments m'omplien el cap i no podia bandejar-los.